

✓

Mahmut Ragıp Gazimihal'in hayatı ve Türk halk müziğine katkıları. YALTIRIK, Hüseyin. Yüksek Lisans. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1993. 123 s., 25 ref.

Danışman: Prof. Dr. Fikret Türkmen. Dili: Tr.

070406

20 MAYIS 1998

sini ve Akmesicid'e bir cami yaptırdı. 1597'de inşasına başladığı kaleyi tamamlayıp Kırım'a dönerken yolda vebadan öldü. Akmesicit'te babasının türbesine gömüldü. Osmanlılara sadakatle bağlı, dirayetli, düşündüğünü söylemekten çekinmeyen bir kişiydi. Tarihçi Peçevi* yakın dostuydu. Zihni* ve Hilmi* gibi Kırım şairleri koruması altındaydı. Tabii ve riyazî ilimlerde bilgili, iyi bir musikişinas ve şairdi. Nakş, kâr, beste ve şarkıları, saz semâleri ve peşrevleri vardır. Musiki mecmualarında adı çoğunlukla Tatar diye geçmiştir. Çoğunca mertlik ve kahramanlık duygularını işlediği şiirlerinde Gazâ'î ve Han Gazi mahlaslarını kullandı. Şiirlerine, özellikle de "Râyete meyl ederiz" diye başlayan gazeline pekçok şair tarafından nazire yazıldı. Talik yazıda da usta bir hattattı. **Eserleri:** Türkçe, Arapça, Farsça ve az sayıda Kırım Türkçesiyle yazdığı şiirlerinin toplandığı *Divan*'ını Prof. İsmail Hikmet Ertaylan, 1958'de *Gâzi Bora Giray, Hayatı ve Eserleri* adıyla yayımladı. **Mesnevî:** *Gül ü Bülbül*, Fuzûlî'nin *Beng ü Bâde*'sine nazire olarak yazdığı *Münazara-i Kahve vü Şarab*. **Mektup:** Tarihçi Hoca Sadeddin, Ganizade Nâdirî, Kefeli Hüseyin ve vâiz Emir Efendilere yazdığı manzum ve mensur mektuplarının tarihî ve edebî değeri vardır. Bunlar *Azerbaycan Yurt Bilgisi Mecmuası*'nda yayımlandı (I. C. 1932 sayı:3-7, s.118-122, 159-166, 249-252).

Kay.: Abdullah Soysal, "Bora Gazi Giray Han", *Emel*, 4. C., sayı:21, 22, Mart/Nisan 1964, s. 5-9, Mayıs/Haziran 1964 s. 18-21; *FT* 1/304; *Gülbün-i Hânân*, İst. 1321 s. 27-33; *LA* 4/734-738; *KÂ* 5/3240; *MN* s. 330; *OM* 2/348; *RTET* 1/560, 572, 2/693, 908, 1189; *SO* 3/614; *TDEA* 3/305-306; *TDVİA* 13/451-453 *TEA/AÖ* 2/528; *TGDEİS* s. 160; *TN* 2/729 (3080); *TYA* s. 410. ♣M. CUNBUR

GAZİ İmir Husuyn, bk. KAZİ İmir Husuyn

GAZİ Süleyman, bk. KUL Süleyman

GAZİMİHAL, Mahmud Ragıp (1900-13.12.1961): Halk bilimci, müzik araştırmacısı, tarihçi, öğretmen, yazar. İstanbul'da doğdu. Beş yaşında babasından nota ve keman dersleri almaya başladı. İstanbul, Berlin ve Paris'te öğrenim gördü. Galatasaray Lisesinde, İstanbul Kız Lisesinde müzik öğretmenliği yaptı. 1932'de Ankara'ya yerleşti ve Musiki Muallim Mektebinde müzik bilgisi ve keman dersleri verdi. Yazılarında önceleri kullandığı

Kösemihalzade lakabını Soyadı Kanunu çıkınca Kösemihal'e ardından da, Gazimihal'e çevirdi. 1934-1935'te *Müzik ve Sanat Hareketleri* dergisini çıkardı. 1940-1960 arasında Devlet Konservatuvarında müzik, opera ve bale tarihi ile müzik bilgisi ve Gazi Eğitim Enstitüsünde müzik tarihi okuttu. 1961'de İstanbul'da öldü. 1927'den başlayarak yazılar yazmaya başladı. Türk halk müziğinin özellikleri, kökeni ve tarihi üzerinde incelemeler yaptı; araştırmalarını kitaplarında topladı. Son yıllarda Türk Çalgıları konusunda araştırmalara yöneldi: "Organografya Araştırmaları" başlığı altında topladığı çalışmalarının bazıları ancak ölümünden sonra basıldı. Hayatı boyunca sürdürdüğü araştırmaları, öğretim çalışmaları, otuz yakın kitabı, Fransa, Belçika ve Türkiye'deki meslek dergilerinde yayımlanan üç bini aşan makalesiyle halk bilim ve müzik alanlarına büyük hizmeti geçti. **Eserleri/Araştırma:** *Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbâlimiz* (1928), *Şarkî Anadolu Türkü ve Oyunları* (1929), *Türk Halk Musikisinin Tonal Hususiyetleri Meselesi* (1936), *Türk Halk Müziklerinin Kökeni Meselesi* (1936), *Balkanlardaki Musiki Hareketleri* (1937), *Ankara Bölgesi Musiki Folkloru* (1939, Sadi Karsel ile), *Türkiye Avrupa Musiki Münasebetleri* (1939), *Bursa'da Musiki* (1943), *Konya'da Musiki* (1947), *Türk Askerî Mızıkaları Tarihi* (1955), *55 Opera* (1957), *Asya ve Anadolu Kaynaklarında İkliğ* (1958), *Musiki Sözlüğü* (1961), *Türk Nefesli Çalgıları* (1975), *Türk Vurmali Çalgıları* (1975), *Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Sazlarımız* (1975).

Kay.: *Türk Folklor Araştırmaları*, *Gazi Mihal Özel Sayısı*, 1962, VII, s. 152; *ML* 5/42; *TDEA* 3/307; *TDÜA*, 5/2332; *TDVİA* 13/477-478. ♣G. DURAL

GAZİOĞLU, Ahmet Cemal (1931-): Kıbrıslı yazar. Vuda'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsünden mezun olduktan sonra, Londra Üniversitesi Uluslar Arası İlişkiler Bölümünü bitirdi. Londra'da Dış Temsilcilik Bürosunu kurarak politika ve sanat yazıları yazdı. *Yeni Kıbrıs* dergisini Türkçe ve İngilizce olarak yayımladı. 1960 yılından sonra İngiliz Devlet Arşiviyle kütüphanelerindeki Kıbrıs'la ilgili gizli belgeleri, raporları, gazete ve haber yorumlarını, eski-yeni kitapları incelemiş, bu bilgileri yazılarında kullanmış bir yorumcudur. **Eserleri/Roman:** *Kıbrıs'ta Aşk ve Savaş* (1975). **İnceleme:** *Anavatan Nottarı* (1952), *Genel ve Lüzumlu Bilgiler* (1955), *Yavruvatan*